

บทที่ ๖

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดหาของอุตสาหกรรมก่อสร้างในประเทศไทย

เรื่องการจัดหาเครื่องมือและวัสดุของกิจการก่อสร้างนั้น ในบทที่ ๒ บทที่ ๓ และบทที่ ๔ ได้กล่าวถึงเครื่องมือและวัสดุที่ใช้ในกิจการก่อสร้าง ระบบและวิธีดำเนินการจัดหาเพื่อให้ได้มาซึ่งเครื่องมือและวัสดุก่อสร้างเหล่านั้น ตลอดจนจนถึงหลักเกณฑ์และวิธีการตัดสินใจในการจัดหาที่สำคัญ ๆ สำหรับในบทนี้ จะได้กล่าวถึงปัญหาและอุปสรรคในการจัดหาที่สำคัญ ๆ สำหรับในบทนี้ จะได้กล่าวถึงปัญหาและอุปสรรคในการจัดหาเครื่องมือและวัสดุก่อสร้างที่กิจการรับเหมาก่อสร้างต่าง ๆ ของไทยประสบอยู่ จากการศึกษาพบว่าแต่ละกิจการรับเหมาก่อสร้างหรือแต่ละผู้รับเหมาก่อสร้าง ก็มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดหาที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งอาจจะสรุปปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการจัดหาออกได้เป็น ๒ ประเภท คือ

๑. ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นภายในกิจการของผู้รับเหมาก่อสร้างเอง
๒. ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากภายนอกกิจการของผู้รับเหมาก่อสร้าง

ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นภายในกิจการของผู้รับเหมาก่อสร้าง

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดหาเครื่องมือและวัสดุก่อสร้างที่เกิดขึ้นภายในกิจการของผู้รับเหมาก่อสร้างเองนั้น มักเป็นปัญหาภายในองค์กร เช่น ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงาน การร่วมมือประสานงาน ระบบการจัดกาภายใน เป็นต้น ซึ่งอาจจะสรุปถึงปัญหาสำคัญ ๆ ได้ดังนี้

๑. ปัญหาและอุปสรรคทางการเงิน (เป็นปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงาน)

ปกติแล้วการดำเนินการก่อสร้างนั้น มักจะมีการรับค่าก่อสร้างกันเป็นงวด ๆ ตามผลงานก่อสร้างที่ทำเสร็จไปแล้วในแต่ละช่วงงานตามสัญญาที่ตกลงกันไว้ เช่น การรับเหมาก่อสร้างอาคาร อาจมีสัญญาว่า ผู้รับเหมาก่อสร้างจะได้รับเงินงวดแรก ๑๐% เมื่อตกลง เช่นสัญญากัน เมื่อสร้างงานรากฐานจะได้รับเงินงวดที่สองอีก ๒๐ % ของมูลค่า

ตามสัญญา เงินงวดที่ ๓ จะจ่าย ๒๐% เมื่องานเสร็จไปแล้ว ๕๐% เงินงวดที่ ๔ จะจ่าย อีก ๒๐% เมื่องานเสร็จไปแล้ว ๘๐% และงวดสุดท้ายจะจ่ายที่เหลือทั้งหมด เมื่อเจ้าของ โครงการได้ตรวจรับงานเสร็จแล้ว เป็นต้น การที่ผู้ว่าจ้างหรือเจ้าของโครงการตกลง จ่ายเงินค่าจ้างเหมาก่อสร้างเป็นงวด ๆ กิติ หรือเจ้าของโครงการจ่ายเงินล่วงหน้า (เช่น การเบิกจ่ายเงินของส่วนราชการต่าง ๆ มักจะมีระเบียบและกฎเกณฑ์ยุ่งยาก ทำให้การ เบิกเงินค่ารับเหมาก่อสร้างแต่ละงวดล่าช้า เป็นต้น) ถ้าหากผู้รับเหมาก่อสร้างรายใด ไม่มีทุนสำรองมากพอ หรือไม่มีเครดิตเพียงพอ หรือไม่สามารถหาแหล่งทุนสำรอง เช่น ธนาคาร ได้เพียงพอ หรือไม่สามารถจัดระบบการเงินให้คล่องตัวได้ตลอดแล้ว ก็จะมี ผลกระทบกระเทือนถึงประสิทธิภาพและความสามารถในการจัดหา เช่น ขาดเงิน หรือ ขาดสินเชื่อที่จะหา เครื่องมือและวัสดุก่อสร้างให้เพียงพอทันกับความต้องการใช้งาน การ จ่ายเงินให้แก่ผู้ขายหรือผู้ให้เช่าไม่ตรงตามกำหนดระยะเวลา ฯลฯ ปัญหาที่จะเกิดตาม มาก็คือ ผู้ขายบางรายอาจจะงัดให้สินเชื่อ หรือคขายสินค้าให้ หรือขายสินค้าให้ในราคา ที่สูงขึ้นเนื่องจากความไม่มั่นใจในกำหนดการชำระเงิน ผู้จัดหาก้อาจจำเป็นต้องซื้อสินค้า ในราคาแพง หรือไม่ได้คุณภาพตามที่เหมาะสม เพื่อจะได้สินค้ามาใช้ เป็นต้น

ปัญหาทางด้านการเงินนั้น นับเป็นปัญหารุนแรงทีเดียวผู้รับเหมาก่อสร้าง ส่วนใหญ่มักจะเคยประสบปัญหาทางด้านการเงินมาไม่มากนักน้อย ผู้รับเหมาก่อสร้างที่แจ้ง ว่าไม่เคยประสบปัญหาทางด้านการเงินเลยนั้น ก็เป็นผู้รับเหมาก่อสร้างขนาดใหญ่ ซึ่งมี บริษัทแม่คอยเกื้อหนุนอยู่ ต่างประเทศ หรือ เป็นบริษัทที่อยู่ในเครือของกลุ่มบริษัทธุรกิจขนาด ใหญ่ เป็นต้น

๒. ปัญหาและอุปสรรคทางด้านนโยบาย (เป็นปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงาน)

นโยบายของบริษัทหรือ ผู้บริหารระดับสูงของกิจการรับเหมาก่อสร้าง ซึ่ง กำหนดให้ผู้จัดหาหรือแผนกจัดหาปฏิบัติตาม บางครั้ง บางกรณีทำให้ผู้จัดหาหรือแผนกจัดหา ไม่ สามารถปฏิบัติงานจัดหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ นโยบายของบริษัท หรือผู้บริหารระดับสูงนี้ บางครั้งอาจกำหนดขึ้นเพื่อผลประโยชน์ของกิจการหรือของบุคคล เช่น นโยบายเกื้อกูลกัน ทางการค้า กำหนดให้ต้องซื้อสินค้าบางชนิดจากบริษัทในเครือ หรือจากบริษัท หรือร้านค้า ที่มีธุรกิจหรือประโยชน์เกื้อกูลกัน ทั้ง ๆ ที่อาจจะจัดหาจากแหล่งอื่น ซึ่งได้สินค้าที่มีคุณสมบัติ เหมาะสมกว่า เช่น คุณภาพดีกว่า ราคาถูกกว่า บริการดีกว่า เป็นต้น

๓. ปัญหาเรื่องการประสานงานระหว่างแผนกงานต่าง ๆ

ในการดำเนินงานของผู้รับเหมาก่อสร้างนั้น ปัญหาเรื่องการไม่ประสานงานกันระหว่างหน่วยงาน หรือแผนกงานต่าง ๆ ภายในกิจการเดียวกัน สามารถก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการจัดหาขึ้นได้ การประสานงานระหว่างหน่วยงานก่อสร้าง สนาม แผนกจัดหา แผนกการเงิน แผนกขนส่ง และแผนกคลังพัสดุ เป็นต้น ถ้าไม่มีความสัมพันธ์ หรือการประสานงานที่ดีกันแล้ว ก็อาจก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ได้ เช่น การที่แผนกการเงินไม่จ่ายเงินให้แก่ผู้ขายตามกำหนดที่แผนกจัดหาตกลงกันไว้ ซึ่งการจ่ายเงินล่าช้านี้ อาจจะไม่ได้เกิดจากปัญหาไม่มีเงินจ่าย แต่เกิดจากการประสานงานกันระหว่าง แผนกการเงินกับแผนกจัดหาไม่ดีพอ เมื่อเกิดปัญหาขึ้น ผู้จัดหาก็อาจจะจัดหาสินค้าได้ลำบากขึ้น อาจจะต้องซื้อเงินสด หรือผู้ขายอาจจะกำหนดเงื่อนไขในการขายต่าง ๆ เพิ่มขึ้น เป็นต้น ปัญหาการประสานงานระหว่างผู้จัดหา กับแผนกขนส่ง หรือแผนกคลังพัสดุไม่ดีพอ ก็อาจจะเกิดปัญหาทำให้การจัดส่งสินค้าไปยังหน่วยงานก่อสร้างล่าช้า การมีพัสดุกองคลังสูง การซื้อเข้าซ้อนกับของที่มืออยู่ในคลังสินค้าแล้ว เป็นต้น

ปัญหาเรื่องการประสานงานที่ก่อให้เกิดอุปสรรคในการจัดหา นี้ เกิดขึ้นได้จากระบบการจัดการบริหารงานไม่ดีพอ หรือบางครั้งอาจเกิดเนื่องจากปัญหาของตัวบุคคล เช่น การไม่ชอบพอกันก็ได้

๔. ปัญหาจากหน่วยงานก่อสร้างสนาม (เป็นปัญหาเกี่ยวกับระบบจัดการภายใน)

นอกจากปัญหาเรื่องการประสานงานระหว่างแผนกงานต่าง ๆ แล้ว หน่วยงานก่อสร้างสนาม ก็ยังอาจก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคขึ้นได้ เนื่องจากหน่วยงานก่อสร้างเป็นผู้ใช้เครื่องมือและวัสดุก่อสร้างต่าง ๆ หากการจัดการของหน่วยงานก่อสร้างไม่ดีพอ ไม่ว่าจะวางแผนการใช้เครื่องมือและวัสดุก่อสร้างล่วงหน้าอย่างมีประสิทธิภาพ ก็อาจเกิดปัญหาการขาดแคลนเครื่องมือ อาหาล้อย หรือวัสดุก่อสร้างขึ้นบ่อย ๆ ต้องมีการขอให้จัดหาให้อย่างเร่งด่วนบ่อยครั้ง การที่ต้องจัดหาโดยเร่งด่วนนั้น ทำให้ผู้จัดหามีเวลาน้อยในการจัดหา อาจจะต้องซื้อของแพง มีปัญหาเรื่องการขนส่ง หรือเสียค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เพิ่มขึ้น เช่น ต้องให้ผู้ขายสั่งซื้อจากต่างประเทศให้ทางเครื่องบิน โดยผู้จัดหายอมเสียค่าบริการขนส่งทางเครื่องบิน (Air freight charge) เป็นต้น

๕. ปัญหาเรื่องการคมนาคมสื่อสาร (ปัญหาเกี่ยวกับระบบการจัดการภายใน)

ความสามารถในเรื่องการคมนาคมสื่อสารระหว่างหน่วยงานก่อสร้างสนาม กับผู้จัดหาหรือแผนกจัดหา ก็เป็นอีกปัญหาหนึ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดหา ความรวดเร็ว ถูกต้อง และแจ่มชัดในการติดต่อสื่อสารนั้น เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้รับเหมาก่อสร้างที่มี หน่วยงานก่อสร้างสนามอยู่ห่างไกลออกไป การติดต่อสื่อสารนั้น อาจจะติดต่อกันทาง เครื่องมือสื่อสารต่าง ๆ เช่น วิทยุ โทรศัพท์ โทรเลข ทางเอกสาร ทางบุคคล เป็นต้น ถ้าการติดต่อสื่อสารล่าช้าหรือไม่ได้ข้อมูลที่ละเอียดเพียงพอ ก็อาจก่อให้เกิด ปัญหาความล่าช้า การจัดหาเครื่องมือหรือวัสดุผิดไปจากความต้องการใช้งาน ซึ่งอาจ จะต้องคืนสินค้าที่ส่งผิดนั้นให้กับผู้ขาย ฯลฯ ถ้ามีปัญหาเรื่องการคมนาคมสื่อสารภายใน กิจการ ขาดความคล่องตัว ล่าช้า ไม่แจ่มชัด และมีอัตราความถูกต้องต่ำแล้วประ- สทธิภาพและความสามารถในการจัดหาให้ถูกต้อง ทันเวลา ก็จะลดต่ำลงด้วย

๖. ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากตัวผู้จัดหาเอง

เนื่องจากในกิจการรับเหมาก่อสร้างนั้น ความต้องการใช้เครื่องมือ อาหุสย ตลอดจนวัสดุก่อสร้างต่าง ๆ มีมากมายหลายร้อยหลายพันชนิด ผู้จัดหาเองไม่ สามารถมีความรอบรู้ไปหมดทุกอย่างทุกประการ และบางครั้งผู้จัดหาเอง ก็ไม่มีเวลามาก พอที่จะทุ่มเทความสนใจและ เวลาให้กับสินค้าใดสินค้าหนึ่งโดยเฉพาะมากเกินไป จนทำให้ ต้องละเลยความต้องการสินค้าอื่น ๆ อีกมากมายหลายชนิด การที่จะทุ่มเทเวลาและความ สนใจให้สินค้าใดสินค้าหนึ่งมากเกินไปนั้น อาจก่อให้เกิดผลเสียมากกว่าผลดีได้ บางครั้ง ผู้จัดหาจึงต้องลำดับความสำคัญของความต้องการและผลประโยชน์ของกิจการ โดยต้อง ยอมรับการขาดประสิทธิภาพในการจัดหาบางส่วน

ในบางกิจการรับเหมาก่อสร้างนั้น ผู้จัดหาทำหน้าที่เสมือนคนกลาง หรือ ทางผ่านในการติดต่อหาสินค้าให้หน่วยงานก่อสร้างเท่านั้น การที่มีขอบเขตอำนาจหน้าที่จำกัดเกินไปนั้น บางครั้งก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการจัดหาขึ้นได้ ทำให้ประสิทธิภาพ และอำนาจหน้าที่ในการจัดหาลดลงได้

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดหาเครื่องมือและวัสดุก่อสร้างที่เกิดขึ้นภายในกิจการของผู้รับเหมาก่อสร้างเองนั้น อาจจะมีปัญหาปลีกย่อยอื่น ๆ อีก ที่เกิดขึ้นกับผู้รับเหมาก่อสร้างเฉพาะราย การที่จะหาวิธีปรับปรุงแก้ไขปัญหาและอุปสรรคภายในกิจการของผู้รับเหมาก่อสร้างนั้น จะต้องศึกษาเป็นเฉพาะรายๆ ไป โดยทั่วไปแล้วก็มีปัญหาและอุปสรรคในการจัดหา ดังที่กล่าวมาแล้ว

ปัญหาและอุปสรรคภายนอกกิจการรับเหมาก่อสร้าง

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดหาเครื่องมือและวัสดุก่อสร้างที่เกิดขึ้นเนื่องจากสาเหตุภายนอกกิจการของผู้รับเหมาก่อสร้าง พอสรุปได้ดังนี้

๑. ปัญหาทางด้านกฎหมายและนโยบายของรัฐบาล

ระเบียบข้อบังคับทางกฎหมายและนโยบายของรัฐบาลนั้น บางครั้งก่อให้เกิดอุปสรรคในการจัดหาของผู้รับเหมาก่อสร้างขึ้นได้ เช่น กฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมวัตถุระเบิด บางครั้งผู้รับเหมาก่อสร้างจำเป็นต้องนำวัตถุระเบิดไปใช้ระเบิดหิน เพื่อใช้ในการดำเนินงานก่อสร้างทางราชการมีกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมการจำหน่ายและการเคลื่อนย้ายวัตถุระเบิด ทำให้การจัดหาทำได้ยาก ไม่สะดวก ลำบาก และต้องใช้เวลาในการขออนุญาต ขี้อวัตถุระเบิด และการขออนุญาตเคลื่อนย้ายวัตถุระเบิด เป็นต้น และบางระยะเวลา รัฐบาลก็มีนโยบายห้ามการเคลื่อนย้ายวัตถุระเบิด หรือห้ามการเคลื่อนย้ายวัตถุระเบิดเข้าไปในบางท้องที่ ทำให้ผู้จัดหาไม่สามารถจัดหาได้ หรือ จัดหาได้แล้วไม่สามารถเคลื่อนย้ายขนส่งไปให้หน่วยงานก่อสร้างได้ เป็นต้น บางช่วงเวลารัฐบาลบางสมัย รัฐบาลมีนโยบายเกี่ยวกับการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง ทำให้การจัดหาประสบอุปสรรค ลำบาก ลำบาก หรือชะงักงันไป หรือบางครั้งรัฐบาลก็มีนโยบายควบคุมวัสดุก่อสร้างบางชนิด เช่น ปูนซีเมนต์ เหล็กเส้น เป็นต้น ทำให้ผู้จัดหามีอุปสรรคในการจัดหาสินค้านั้น ๆ ให้ได้จำนวนเพียงพอ และทันกับเวลาความต้องการใช้ เป็นต้น

ปัญหาทางด้านกฎหมายและนโยบายของรัฐบาลนี้ บางครั้งก็เป็นอุปสรรคต่อการจัดหา

๒. ปัญหาแนวโน้มของสินค้ามีราคาสูงขึ้นเรื่อย ๆ

ปัจจุบันนี้ราคาสินค้า ไม่ว่าจะเป็นเครื่องมือ อาหฺล่ย์ หรือวัสดุก่อสร้างต่าง ๆ มีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ราคาสินค้าต่าง ๆ มักจะมีการปรับตัวสูงขึ้นเป็นระยะ ผู้รับเหมาก่อสร้างไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงปัญหานี้ไปได้ เจ้าของกิจการรับเหมาก่อสร้างขนาดใหญ่แห่งหนึ่ง ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มของราคาเครื่องมือ อาหฺล่ย์ และวัสดุก่อสร้างว่า ต่อไปนี้สินค้าประเภทเครื่องมือ อาหฺล่ย์ และวัสดุก่อสร้างจะมีแนวโน้มสูงขึ้นตลอดเวลา โดยจะค่อย ๆ ปรับราคาสูงขึ้นเรื่อย ๆ และจะไม่ขึ้นพรวดพราดอย่างปี ๒๕๑๕-๒๕๑๗ ตัวอย่าง เช่น การปรับราคาขึ้นของปูนซีเมนต์ ในปี ๒๕๒๖ นี้ ได้ปรับราคาสูงขึ้น ๒ ครั้ง และแต่ละครั้งก็เปลี่ยนแปลงราคาขึ้นไม่มากนัก นอกจากนั้นพวกเครื่องมือ อาหฺล่ย์ และวัสดุก่อสร้างต่าง ๆ ก็ได้มีการปรับราคาสูงขึ้นเป็นระยะตลอดเวลา ซึ่งเป็นต้นเหตุสำคัญเกิดจากการขึ้นราคาของน้ำมัน เชื้อเพลิง

๓. ปัญหาเรื่องสินค้าขาดตลาด และปัญหาตลาดมืด

ในบางครั้งสินค้าที่ใช้ในกิจการก่อสร้างบางอย่างเกิดขาดตลาดไม่สามารถจะหาซื้อได้ตามปกติ หรือหาซื้อได้ยาก หรืออาจจะต้องหาซื้อจากตลาดมืด บางกรณีผู้จัดหาอาจจะต้องแก้ไขปัญหโดยการซื้อสินค้าที่สามารถใช้ทดแทนสินค้าที่ต้องการ อาจจะต้องให้มีการตัดแปลงซ่อมแซม หรือสั่งทำขึ้น เพื่อให้สามารถมีของใช้ได้ไม่ให้งานต้องหยุดชะงักไป ปัญหาเรื่องสินค้าขาดตลาด และปัญหาตลาดมืดนี้ จะมีเกิดขึ้นเป็นระยะ ตามแต่ชนิดของสินค้า เช่น บางขณะเกิดการขาดแคลนปูนซีเมนต์ขึ้นในท้องตลาด แม้จะสั่งซื้อจากโรงงานปูนซีเมนต์ โดยตรง ก็อาจจะล่าช้า และได้ปูนไม่ครบตามจำนวนในระยะเวลาดที่ต้องการผู้จัดหาอาจจะต้อง ดัดลึนใจซื้อปูนซีเมนต์จากตลาดมืด ซึ่งมีราคาแพง เพื่อให้การก่อสร้างไม่ต้องหยุดชะงัก ปัญหาเรื่องการขาดตลาดและปัญหาตลาดมืดที่เป็นอุปสรรคในการจัดหานี้ มักจะเกิดขึ้นกับสินค้าประเภทอาหฺล่ย์ และวัสดุที่ก่อสร้างเป็นส่วนใหญ่

๔. ปัญหาเรื่องคุณภาพและมาตรฐานสินค้า

ในวงการค้าเครื่องมือ อาหฺล่ย์ และวัสดุก่อสร้างนั้น มีสินค้ามากมายหลายชนิด หลายประเภท หลายคุณภาพ หลายมาตรฐาน สินค้าบางชนิดก็สามารุใช้เทียบกันหรือทดแทนกันได้

สำหรับสินค้าประเภทอาหลี่ยนั้น ก็อาจแบ่งอาหลี่ยที่สามารถจะใช้ทดแทนกันได้ ดังนี้

๑. อาหลี่ยแท้ หมายถึง อาหลี่ยที่ผลิตจากโรงงานอาหลี่ยนั้นโดยตรง เช่น อาหลี่ย CATERPILLAR ก็ผลิตจากโรงงาน CATERPILLAR ในญี่ปุ่น หรืออิตาลี หรืออเมริกา เป็นต้น ราคาและคุณภาพก็อาจแตกต่างกันไปตามประเทศที่เป็นแหล่งผลิต
๒. อาหลี่ยเทียบ หมายถึง อาหลี่ยชนิดเดียวกัน ยี่ห้อหนึ่ง สามารถเทียบหรือใช้ทดแทนได้กับอาหลี่ยชนิดเดียวกันอีกยี่ห้อหนึ่ง เช่น พวงสายพาน (V-belt) ตลับลูกปืน (Bearing) หัวเทียน (Sparking Plug) เป็นต้น
๓. อาหลี่ยเทียม หมายถึงอาหลี่ยที่ผลิตขึ้นเลียนแบบอาหลี่ยแท้ มักเป็นอาหลี่ยไม่มียี่ห้อ และคุณภาพจะด้อยกว่าอาหลี่ยแท้ หรืออาหลี่ยเทียบ อาหลี่ยเทียมเช่น พวงแหวน (O-ring) ท่อยาง (Hose) สลัก (Pin)

ในการจัดหาอาหลี่ยนั้น ผู้จัดทำมีเป้าหมายจะต้องพิจารณาว่าอาหลี่ยแท้ อาหลี่ยเทียม อาหลี่ยเทียบ มีคุณสมบัติและราคาต่างกันมากน้อยแค่ไหน วัตถุประสงค์ในการใช้งานเป็นอย่างไร การเลือกซื้ออาหลี่ยประเภทใด จะให้ผลตอบแทนคุ้มค่ามากกว่า เมื่อเทียบกับราคาคุณภาพ และวัตถุประสงค์ในการใช้งานแล้ว ซึ่งจะต้องพิจารณาเป็นแต่ละรายการไป นอกจากนี้ยังปรากฏว่า ในวงการค้าอาหลี่ยนั้น มีบริษัทใหญ่บางแห่งได้นำอาหลี่ยเทียม หรืออาหลี่ยเทียบ บรรจุหีบห่อของอาหลี่ยแท้ ขายในลักษณะอาหลี่ยแท้ที่ตนเป็นตัวแทนจำหน่ายอยู่ ผู้จัดทำต้องติดตามตลาดอย่างใกล้ชิด อย่ามุ่งซื้อแต่สินค้าตามตรา หรือ ตามยี่ห้ออย่างเดียว

นอกจากปัญหา เรื่องคุณภาพและมาตรฐานในเรื่องอาหลี่ยแล้ว สินค้าประเภทเครื่องมือ และวัสดุก่อสร้าง ก็มีปัญหา เรื่องคุณภาพและมาตรฐานสินค้า ซึ่งผู้จัดทำจะต้องศึกษาและพิจารณาอย่างรอบคอบ

๕. ปัญหาเรื่องแหล่งผู้ขาย

ผู้ขายหรือแหล่งผู้ขายนี้ เป็นปัญหาและอุปสรรคอีกประการหนึ่งในการจัดหา ปัญหาเรื่องแหล่งผู้ขายนี้ อาจจะเป็นปัญหาเรื่องการสืบหาแหล่งผู้ขาย การพิจารณาคัดเลือก แหล่งผู้ขาย เป็นต้น สำหรับปัญหาเรื่องแหล่งผู้ขายนี้ มักจะเป็นปัญหาทั่ว ๆ ไปไม่กระทบ กระเทือนต่อการจัดหามากนัก (ดูบทที่ ๔ เรื่องแหล่งขายที่ถูกต้องประกอบ).

๖. ปัญหาเรื่องระยะเวลาที่จะได้รับมอบของจากผู้ขาย

สินค้าบางอย่างผู้ขายต้องใช้เวลาในการผลิต หรือนำส่ง บางอย่างต้องให้ ผู้ขายสั่งซื้อจากต่างประเทศ เป็นต้น ทำให้ต้องใช้ระยะเวลาานกว่าจะส่งมอบสินค้าได้ ปัญหา เรื่องระยะเวลาส่งมอบนี้ มีบ่อยครั้งที่ผู้จัดหาจะต้องประสพความยุ่งยากที่จะให้ได้สินค้าทันกับ ความ ต้องการของหน่วยงาน ความล่าช้าที่เกิดขึ้นบางครั้งก่อให้เกิดความสูญเสียต่อผู้รับ เหนมาก่อสร้าง มาก เช่น ปัญหาเรื่องความล่าช้าของการจัดหาอะไหล่บางชิ้น ทำให้เครื่องจักรต้องหยุดทำงาน และอาจมีผลให้งานต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกันอาจต้องหยุดชะงักตามไปด้วย

๗. ปัญหาเรื่องการขนส่ง

กรณีที่หน่วยงานก่อสร้างอยู่ห่างไกลออกไป การจัดการเรื่องการขนส่งสินค้า ที่ได้จัดหาไปให้หน่วยงานก่อสร้างได้ใช้ทันตามเวลาที่ต้องการนั้น ก็เป็นปัญหาใหญ่อีกปัญหาหนึ่ง ในการจัดหา เช่น ปัญหาการจัดการขนส่งเหล็กเส้น ปูนซีเมนต์ คอนกรีตผสมเสร็จ ท่อ คสล. ฯลฯ ปัญหาที่เกิดขึ้น เป็นต้นว่า ทหารรถบรรทุกขนส่งไม่ได้ ผู้รับเหมาบรรทุกขนส่งปฏิบัติงานขนส่งล่าช้า เส้นทางคมนาคมขนส่งเกิดความเสียหาย เช่น น้ำท่วม เป็นต้น ในการจัดหาผู้จัดหาจะต้อง พยายามดำเนินการให้ลุล่วงไปตามวัตถุประสงค์ ตรายใดที่สินค้าในการจัดหานั้น ยังไม่ไป ถึงหน่วยงานก่อสร้างที่ขอให้จัดหานั้น ภาระหน้าที่ของผู้จัดหาที่ยังไม่บรรลุผล

๘. ปัญหาและอุปสรรคทางด้านผู้ออกแบบหรือเจ้าของงาน

ผู้ออกแบบก็ดี เจ้าของงานก็ดี สามารถก่อให้เกิดปัญหาให้แก่ผู้รับ เหนมาก่อสร้าง อยู่เสมอ ๆ ดังนี้

ปัญหาจากผู้ออกแบบ

๑. ผู้ออกแบบบางรายกำหนดวัสดุที่ใช้บางอย่างซึ่งเป็นของที่หาได้ยาก หรือ ไม่ใช้กันในวงการก่อสร้างของประเทศไทย
๒. ออกแบบโดยมีข้อขัดแย้งกันในแบบแต่ละแผ่น หรือระหว่างแบบกับรายละเอียด (Specification) เช่น ในแบบกำหนดใช้วัสดุที่มีขนาดอย่างหนึ่งแต่ในรายละเอียด (Specification) กับระบุให้ใช้วัสดุอีกขนาดหนึ่ง เป็นต้น ทำให้ผู้จัดหาไม่สามารถจัดหาของได้ถูกต้อง
๓. การเขียนรายละเอียด (Specification) วกว้าง ๆ เอาไว้เลือกหรือตัดสินใจภายหลัง ทำให้ผู้จัดหาไม่สามารถจะจัดหาให้ตรงตามวัตถุประสงค์ได้ บางครั้งส่งตัวอย่างไปให้ผู้ออกแบบเลือก ผู้ออกแบบก็ไม่ตัดสินใจเลือกทันที กว่าจะตัดสินใจผู้จัดหาที่ เหลือเวลาน้อยที่จะใช้ในการจัดหา หรือสินค้านั้นขาดตลาดหรือขึ้นราคาไปแล้ว เป็นต้น
๔. ผู้ออกแบบกำหนดรายละเอียด (Specification) แบบผูกมัดให้ผู้จัดหา ต้องจัดหาสินค้าจากแหล่งเฉพาะราย ซึ่งบางกรณีผู้จัดหาต้องซื้อสินค้าที่มีราคาแพง และมีคุณภาพดีกว่า สินค้าชนิดเดียวกับที่ผู้จัดหาสามารถหาได้จากแหล่งอื่น
๕. การกำหนดรายละเอียด (Specification) หรือแบบเทียบเท่า ซึ่งผู้จัดหาส่งตัวอย่างสินค้าให้ผู้ออกแบบพิจารณาสักก็ตัวอย่างแล้วก็ตาม ก็ไม่ตรงกับที่ผู้ออกแบบ ต้องการ
๖. ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับเครื่องมือและวัสดุของผู้ออกแบบ และเกี่ยวกับ สินค้าที่จะสามารถหาได้ (Availability) ในตลาด เช่น ทรายในท้องถิ่นที่ผู้รับเหมา ก่อสร้างไปดำเนินการอยู่ สามารถจะหาได้จากแหล่งเดียวในท้องถิ่น ปรากฏว่าทรายที่จัดหาได้ นั้น มีเศษไม้และเปลือกหอยเจือปนอยู่บ้าง ผู้ออกแบบก็ไม่ยอมให้อาทรายนั้นใช้ในการก่อสร้าง โดยไม่คำนึงถึงสภาพของท้องถิ่นนั้น หรือ เหล็กเส้น ผู้ออกแบบเห็นว่าเป็นสนิม ก็สั่งให้เลิกใช้ โดยไม่พิจารณาว่าสนิมที่เกิดนั้น เป็นสนิมที่เกิดบนผิวเหล็กเส้น ซึ่งไม่ได้ทำให้เหล็กนั้นมีคุณสมบัติ ลดลงไป ยังใช้งานได้ดีเหมือนเดิม หรือ เป็นสนิมที่เกิดขึ้นในเนื้อเหล็ก ซึ่งทำให้เหล็กนั้นไม่ เหมาะกับการใช้งาน เป็นต้น

ปัญหาจากเจ้าของงาน

๑. เจ้าของงานบางราย ไม่มีความรู้ ความเข้าใจในวัสดุก่อสร้างดีเพียงพอ มักจะเข้าไปก้าวก่ายให้ผู้รับเหมาก่อสร้างจัดหาวัสดุให้ตามที่ตนต้องการ แม้บางครั้งเจ้าของงานจะเพิ่มเงินค่าก่อสร้างให้อีกก็ตาม แต่ทำให้ผู้จัดหาต้องยุ่งยากในการปฏิบัติงาน บางครั้งผู้จัดหาได้สั่งซื้อของเรียบร้อยแล้ว เจ้าของงานต้องการให้เปลี่ยนของตามความต้องการของตนอีก เป็นต้น

๒. เจ้าของงานบางราย มีธุรกิจ หรือมีความสัมพันธ์กับกิจการบางแห่งมีความต้องการจะเกื้อกูลกิจการธุรกิจนั้น ๆ ก็มักจะใช้อิทธิพลให้ผู้จัดหาต้องซื้อสินค้าจากแหล่งที่กำหนด ทำให้ผู้จัดหาไม่สามารถจะจัดหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. การจ่ายเงินล่าช้า การที่เจ้าของงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าของงานที่เป็นส่วนราชการจ่ายเงินค่าก่อสร้างล่าช้า มักจะก่อให้เกิดปัญหามากมายแก่ผู้รับเหมาก่อสร้าง เพราะเงินเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งต่อการปฏิบัติงานของผู้รับเหมาก่อสร้าง ผู้รับเหมาก่อสร้างรายใดที่ขาดเงินหมุนเวียนจะประสบปัญหาต่าง ๆ มากมายตามมา เมื่อผู้รับเหมาก่อสร้างประสบปัญหาขาดเงินหมุนเวียนไม่สามารถจ่ายค่าสินค้าให้แก่ผู้ขายได้ตามกำหนดระยะเวลาที่ตกลงไว้ ผู้จัดหา ก็จะประสบปัญหา เช่น ผู้ขายไม่ยอมส่งมอบสินค้าให้ ต้องซื้อสินค้าในราคาแพงกว่าปกติ เป็นต้น

๔. ปัญหาและอุปสรรคทางด้านผู้ควบคุมงาน

ในงานก่อสร้างใหญ่ ๆ เจ้าของงานมักจะแต่งตั้งหรือจ้างผู้ควบคุมงานหรือบริษัทรับควบคุมงาน ไปดำเนินการควบคุมการก่อสร้างให้ตรงตามวัตถุประสงค์ในการก่อสร้าง ผู้ควบคุมงานมักมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการพิจารณาอนุมัติให้ใช้เครื่องมือ หรือวัสดุก่อสร้างที่สำคัญ ๆ ดังนั้นในการซื้อเครื่องมือหรือวัสดุก่อสร้างบางอย่าง ผู้จัดหาหรือผู้รับเหมาก่อสร้างจะต้องส่งเรื่องให้ผู้ควบคุมงานพิจารณาเห็นชอบก่อนจึงจะจัดหามาใช้ได้ดังนั้น ในบางกรณีผู้จัดหา ก็จะมีปัญหาหรืออุปสรรคในการจัดหาที่เกิดขึ้นจากผู้ควบคุมงานได้

เรื่องปัญหาและอุปสรรคในการจัดหาของกิจการรับเหมาก่อสร้างนั้น ผู้รับ
เหมาก่อสร้างแต่ละรายก็ประสบกับปัญหาและอุปสรรคที่แตกต่างกันไปตามแต่ละกรณี บาง
ปัญหาก็คล้ายคลึงกัน บางปัญหาก็แตกต่างกันออกไป วิธีที่จะดำเนินการแก้ไขปัญหานั้น
ขึ้นอยู่กับผู้จัดหาหรือผู้รับเหมาก่อสร้างแต่ละราย จะพิจารณาคำดำเนินการแก้ไขไปตามความ
เหมาะสมของแต่ละปัญหาไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย